MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Bratislava 10.06.2016
Číslo: 2105/2016-1.7/jm

ROZHODNUTIE

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor environmentálneho posudzovania (ďalej len „MŽP SR"), ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 54 ods. 2 písm. g) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní") **vydáva** podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa § 19 ods. 1 zákona o posudzovaní na základe odôvodneného podnetu Okresného úradu Turčianske Teplice, v novom konaní pre navrhovanú činnosť **„Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša"** navrhovateľa **JIVA-TRADE Rakša s.r.o.,** Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď, pre ktorú bolo vydané rozhodnutie č. 5394/2015-3.4/jm z 30.06.2015, ktoré bolo zrušené rozhodnutím č. 6849/2015-1.10.2 (33/2015- rozkl.) toto rozhodnutie:

navrhovaná činnosť **„Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša"**

s a b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ODÔVODNENIE

Dňa 21.05.2015 bol podľa § 19 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov, na MŽP SR doručený podnet Okresného úradu Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie zo dňa 18.05.2015, na základe ktorého začalo konanie podľa § 19 ods. 1 zákona o posudzovaní vo veci navrhovanej činnosti **„Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v dobývacom priestore Rakša"** z dôvodu výskytu území chránených podľa osobitných predpisov v blízkosti navrhovanej ťažby, negatívneho posúdenia navrhovanej činnosti z hľadiska verejného zdravia a najmä nevyriešeného spôsobu dopravy vyťaženého materiálu. Na MŽP SR bola dňa 21.05.2015 doručená „Petícia proti obnoveniu ťažby v DP Rakša a preprave vyťaženého materiálu cez obec Rakša". Petícia obsahuje 30 podpisových hárkov.

Predmetom navrhovanej činnosti je obnovenie banskej činnosti v dobývacom priestore Rakša v k.ú. Rakša okres Turčianske Teplice. Na dobývanie ložiska bol určený dobývací priestor Rakša (ďalej len „DP Rakša") rozhodnutím MSV SR č. 3806/IO-Be/Ja zo dňa 04.03.21974 o celkovej výmere 263 998 m^2. Rozhodnutím OBÚ Banská Bystrica č. 1910/511/Bo-Oz/2002 zo dňa 06.12.2002 bola na ložisku povolená banská činnosť na roky 2003-2010. Podľa súčasného návrhu Plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska (ďalej len

„POPD")sú určené hranice ťažby v rozsahu parciel vo vlastníctve navrhovateľa: parcely E-KN 335/12 a 333/3000. Ťažobný priestor je lokalizovaný v hraniciach DP Rakša o výmere 4,99 ha s predpokladanou ročnou ťažbou do 100 000t. DP Rakša sa nachádza v ochrannom pásme NP Veľká Fatra s 2. stupňom územnej ochrany. S DP Rakša hraničí Národný Park Veľká Fatra (3. stupeň územnej ochrany), Územie európskeho významu Veľká Fatra (SKUEV0283) a Chránené vtáčie územie Veľká Fatra (SKCHVU033). V blízkosti sa nachádza národná prírodná rezervácia Rakšianske rašelinisko. V bezprostrednej blízkosti sa nachádza archeologické nálezisko – národná kultúrna pamiatka Hrádok.

MŽP SR zvolalo dňa 16.06.2015 pracovné stretnutie na Okresný úrad Turčianske Teplice prerokovanie podnetu a získanie podrobnejších informácií o navrhovanej činnosti.

Na základe prerokovania podnetu, najmä stanoviska prítomných zástupcov dotknutej obce Rakša, mesta Turčianske Teplice a Okresného úradu Martin, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií sa javí najproblematickejšia preprava suroviny z lomu. Jediná komunikácia (cesta III. triedy č. 06546), ktorá v súčasnosti umožňuje vývoz vyťaženého materiálu z DP Rakša vedie priamo cez celú obytnú časť obce Rakša a mestskou časťou Turčianskych Teplíc – Turčiansky Michal. Cesta má úzky profil a zlý technický stav. Zástupca navrhovateľa uviedol, že doprava bude riešená odberateľsky – odberatelia si budú dopravu suroviny zabezpečovať vo vlastnej réžii. Predmetom navrhovanej činnosti je povoľovanie vykonávania banskej činnosti, ktoré priamo nerieši spôsob prepravy vyťaženej suroviny. Vzhľadom na nesúhlas obce ako aj zlý technický stav komunikácie zástupca navrhovateľa vyjadril ochotu vybudovať inú obchvatovú komunikáciu, tak aby boli obce prepravou ovplyvnené čo najmenej. Zástupca navrhovateľa požiadal o pomoc zástupcu obce pri vysporiadavaní majetkových vzťahov pod plánovanou komunikáciou. Zástupca mesta Turčianske Teplice ale poukázal na plánovanú individuálnu bytovú výstavbu, ktorá by sa mala realizovať práve pri plánovanej obchvatovej komunikácii. Zástupca navrhovateľa spolu so zástupcom Obvodného banského úradu doplnili, že navrhovaná činnosť je plánovaná na lokalite, ktorá je prioritne určená pre ťažbu s vyhláseným dobývacím priestorom a preto nie je vhodné aby sa prípadná bytová výstavba alebo rozvoj obce smeroval k DP Rakše, pretože by mohli byť negatívne ovplyvnené navrhovanou činnosťou.

K plánovanému návrhu plánu otvárky, prípravy a dobývania v DP Rakša bolo vydané stanovisko ŠOP SR Správa NP Veľká Fatra, ktoré bolo dňa 05.05.2015 doručené na Okresný úrad Turčianske Teplice v ktorom sa konštatuje, že navrhovanou činnosťou môžu byť ohrozené niektoré spoločenstvá druhov a živočíchov nachádzajúcich sa v DP Rakša a nakoľko je lom umiestnený v blízkosti chránených území je potrebné minimalizovať znečisťovanie prostredia únikom škodlivých látok do prírodného prostredia. Keďže DP Rakša sa nachádza v území, ktoré je významné z hľadiska ochrany prírody a krajiny, neodporúča sa povolenie ťažby na neurčité obdobie.

Krajský pamiatkový úrad Žilina vydal 06.05.2015 záväzné stanovisko č. 82/2015, ktoré bolo doručené na Obecný úrad Rakša dňa 13.05.2015, v ktorom požaduje: presné vymedzenie priestoru ťažby v teréne a geodeticky vymedziť areál Hrádku s priľahlým osídlením. Súčasný stav lomu nespĺňa bezpečnosť prevádzky v dotyku s predmetnou kultúrnou pamiatkou.

MŽP SR bola doručená na vedomie kópia „Petície proti otvoreniu ťažby v DP Rakša a preprave vyťaženého materiálu cez obec Rakša", ktorú podal Radoslav Petrovič, v ktorej občania nesúhlasia s povolením ťažby vzhľadom na ohrozovanie zdravia a bezpečnosť

obyvateľstva prepravou vyťaženého materiálu a rozporu navrhovanej činnosti s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorá spája svoju budúcnosť s rozvojom turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu.

K petícii proti otvoreniu ťažby v DP Rakša a preprave vyťaženého materiálu cez obec Rakša vydal Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine (ďalej len „RUVZ") dňa 29.05.2015 stanovisko č. HŽP 2015/01182, v ktorom vyjadril z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva nesúhlas s navrhovanou činnosťou. Pripomienky predložené v stanovisku budú premietnuté do rozsahu hodnotenia vydaného podľa §30 zákona o posudzovaní.

MŽP SR následne vydalo rozhodnutie č. 5394/2015-3.4/jm z 30. 06. 2015, ktorým ako príslušný orgán štátnej správy rozhodlo, že navrhovaná činnosť ***„Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v DP Rakša"*** sa bude posudzovať podľa zákona o posudzovaní.

Navrhovateľ proti rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote dňa 22.07.2015 podal rozklad. Navrhovateľ považuje predmetné rozhodnutie za nezákonné, nakoľko vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nesprávneho právneho posúdenia a absentuje v ňom riadne zdôvodnenie.

MŽP SR rozkladom napadnuté rozhodnutie a príslušný spisový materiál k rozhodnutiu predložilo v zmysle § 61 správneho poriadku odvolaciemu orgánu 28.08.2015.

Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov (ďalej len „rozkladová komisia") ako odvolací orgán svojim rozhodnutím č.. 6849/2015-1.10.2 (33/2015- rozkl.) z 16.11.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.11.2015 vydané rozhodnutie č. 5394/2015-3.4/jm z 30.06.2015 zrušila a vrátila MŽP SR na nové prejednanie a rozhodnutie. Rozkladová komisia uviedla, že účastník konania – navrhovateľ nebol riadne oboznámený s podkladmi rozhodnutia, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a odôvodnenie uvedené v rozhodnutí bolo nedostatočné a preto postupom MŽP SR v predmetnom konaní došlo k porušeniu procesných práv navrhovateľa a toto porušenie predstavovalo také pochybenie, ktoré malo v danom prípade vplyv na výsledok konania.

Na základe uvedeného MŽP SR začalo nové konanie.

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku ako správny orgán oslovilo účastníkov konania a zúčastnené osoby listom č. 5394/2015 – 3.4/jm z 07.12.2015 s tým, že im dalo možnosť, aby sa pred opätovným vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Na MŽP SR boli doručené nasledovné stanoviská:

Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin, list č. OÚ-MT-PLO-2015/014989-L-ČEP zo dňa 16.12.2015 v ktorom uvádza, že ak sa jedná o lesný pozemok je potrebné rešpektovať a dodržiavať ustanovenia § 5 až 7 zákona o lesoch.

Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, list č. OÚ-MT-OCDPK-2015/015102-2 zo dňa 17.12.2015 má za to, aby sa navrhovaná činnosť posudzovala podľa zákona nakoľko dôjde k navýšeniu celkovej intenzity dopravy na ceste III/2184.

Radoslav Petrovič, Slobody 322/3, 039 01 Turčianske Teplice – predseda petičného výboru, list zo dňa 18.12.2015, v ktorom uvádza, že navrhovaná činnosť je v rozpore s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR") obce Rakša, upozorňuje na chránené územia v okolí navrhovanej činnosti a konštatuje, že jediná komunikácia ktorá umožňuje vývoz vyťaženého materiálu z dobývacieho priestoru vedie priamo cez obytnú časť obce Rakša a mestskou časťou Turčianskych Teplíc – Turčiansky Michal a vzhľadom na technický stav a úzky profil na ceste III/06546 by preprava vyťaženého materiálu vážne ohrozovala zdravie a bezpečnosť obyvateľov obce a účastníkov cestnej premávky.

Úrad žilinského samosprávneho kraja, Komenského 2622/48, 010 01 Žilina, list č. 06197/2015/ODaÚP-2 zo dňa 16.12.2015, vzhľadom na umiestnenie dobývacieho priestoru v ochrannom pásme NP Veľká Fatra a blízkosti územia sústavy chránených území NATURA 2000 (SKUEV0238 a SKCHVU033) a blízkosti prírodnej rezervácie Rakšianske rašelinisko požaduje rešpektovať stanovisko štátnej ochrany prírody.

Okresný úrad Turčianske Teplice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice list č. OÚ-TR-OSZP-2015/0008972-Ku zo dňa 21.12.2015, trvá na dôvodoch uvedených v podnete list č. OÚ-TR-OSZP-2015/000357-Ku zo dňa 18.05.2015, pre ktoré žiada aby navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona ako aj na základe prerokovania podnetu, ktoré sa uskutočnilo dňa 16.06.2015, kde všetky dotknuté orgány štátnej správy ako aj dotknutá obec vyjadrili požiadavku aby sa navrhovaná činnosť posudzovala podľa zákona.

Obecný úrad Rakša, Rakša 81, 039 01 Turčianske Teplice, list č. 182/15 zo dňa 22.12.2015 ďalej trvá na svojom odmietavom stanovisku k dobývaniu dolomitového vápenca v dobývacom priestore Rakša z nasledovných dôvodov:

- Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí prijalo uznesenie v ktorom nesúhlasí s obnovením ťažby v DP Rakša.
- Transport vyťaženého materiálu považujú za vážny stret s verejným záujmom zachovania primeraného technického stavu cesty ako aj obmedzenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky.
- Návrh ťažby bez časového obmedzenia znamená pre občanov znášanie environmentálnej záťaže na 26 rokov, čo je pre nich neakceptovateľné.
- Hranice DP Rakša nie sú v teréne označené.
- Vo výkresovej dokumentácii sa nachádza uskladnený odpad z rokov 2005 – 2010, ktorý je zakreslený ako zrekultivovaná plocha čo nezodpovedá skutočnosti.
- V POPD nie je zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti, opis technologického a technického riešenia je všeobecný.
- Požadujú aby bol predložený Plán rekultivácie priestorov, ktoré sú už vyťažené.
- Obnovenie ťažby je v rozpore PHSR obce Rakša.

Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica, list č. 995-3593/2015 z 23.12.2015 uvádza, že odborné stanovisko RUVZ so sídlom v Martine je vydané v rozpore zákona č. 355/2007 Z. z. nakoľko sa nekoná o územné konanie, kolaudačné konanie, uvedenie priestorov do prevádzky a zmena ich prevádzkovaní tak ako je to uvedené zákone š. 355/2007 Z. z. Ďalej uvádzajú, že dobývanie ložiska v DP Rakša bolo začaté v 80 – tých rokoch minulého storočia a prebieha kontinuálne do súčasnosti.

Navrhovateľ - **JIVA-TRADE Rakša s.r.o.**, Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď list zo dňa 29.12.2015 uvádza nasledovné:

- Predmetom navrhovanej činnosti je obnovenie banskej činnosti v DP Rakša, pre ktorú bol vyhlásený dobývací priestor rozhodnutím MSV SR č. 3806/IO-Be/Ja zo dňa 04.03.1974. Banská činnosť bola naposledy povolené rozhodnutím OBU BB č. 1910/511/Bo-Oz/2002 zo dňa 06.12.210102 na roky 2003-2010. V súčasnosti navrhovateľ plánuje ťažobnú činnosť do 100 00t za rok na ploche 4,999 ha.
- Navrhovateľ žiadal o vydanie nového povolenia dňa 29.09.2010, ktoré bolo najprv prerušené za účelom opravy a doplnenia podania navrhovateľa, hlavným nedostatkom boli nevyriešené strety záujmov na pozemkoch parcely registra E č. 333/1000, 333/200 a 333/300. Nakoľko v stanovenej lehote nebolo možné strety záujmov vysporiadať OBU BB rozhodnutím č. 15-232/2012 zo dňa 16.01.2012 konanie zastavil. Po získaní vlastníckych práv k pozemkom navrhovateľ v roku 2015 opakovane požiadal o vydanie nového povolenia banskej činnosti v DP Rakša.
- Navrhovateľ už dňa 16.06.2015 na pracovnom stretnutí poukazoval najmä na skutočnosť, že k povoleniu činnosti nedošlo z dôvodu nevysporiadania stretu vlastníckych práv k dotknutým pozemkom a nie pre dopady činnosti na životné prostredie.
- Podnet zo strany Okresného úradu Turčianske teplice považuje za neopodstatnený. V období 2011 až 2015 nenastali žiadne zmeny, ktoré by mohli odôvodňovať opodstatnenosť podnetu.
- K zaťaženiu dopravy v okolí lomu uvádza, že bude rovnaké alebo menšie ako v minulosti. Navrhovateľ si nechal vypracovať dopravnú štúdiu z decembra 2015, ktorá rieši predpokladaný vývoj automobilovej dopravy na dotknutom území do obdobia 2036. Zo záverov štúdie vyplýva, že napojenie na cestu I/65 kapacitne vyhovuje aj v časovom horizonte do 2036.
- Vzhľadom na záujmy ochrany prírody a krajiny navrhovateľ upraví dobu trvania ťažby na 10 rokov. Ohľadom konkrétnych pripomienok zabezpečenia ochrany chránených druhov rastlín a živočíchov v okolí DP Rakša bude navrhovateľ rešpektovať stanovisko orgánu ochrany prírody a krajiny.
- Navrhovateľ považuje požiadavku na geodetické zameranie objektov – národnej kultúrnej pamiatky – archeologického náleziska nachádzajúcich sa mimo záujmového priestoru, kde sa má realizovať navrhovaná činnosť za neopodstatnenú a nad rámec povinností navrhovateľa. DP Rakša je ako aj ťažobný priestor, ktorého sa návrh týka bol zameraný a vymedzený v základnej banskej mape.
- K potenciálnemu ohrozeniu verejného zdravia a bezpečnosti vydal RUVZ v Martine stanovisko s požiadavkou na rozsiahle posúdenia možných vplyvov z hľadiska ochrany verejného zdravia, ktoré navrhovateľ namieta, pretože pre povolenie činnosti v už určenom DP Rakša sa nevyžaduje stanovisko RUVZ.
- Navrhovateľ v stanovisku uviedol, že si plánuje dať vypracovať Hlukovú a rozptylovú štúdiu, ktoré z objektívnych príčin ale nepredložil s predmetným stanoviskom. MŽP SR čakalo na štúdie, ktoré by mohli pomôcť pri rozhodovaní a navrhovateľ ich až na základe výzvy MŽP SR zo dňa 29.01.2016 predložil dňa 12.02.2016 na správny orgán.
- V súvislostí s petíciou občanov proti plánovanej ťažbe navrhovateľ uviedol, že vzhľadom na predpokladaný ročný objem ťažby nie je predpoklad nemôže navrhovaná činnosť citeľne ovplyvniť aktuálny vývoj cestovného ruchu. Zároveň poukazujú na povinnosť kompetentných miestnych orgánov pri plánovaní budúceho rozvoja obce zohľadniť existenciu výhradného banského priestoru, ktorý bol právoplatne povolený v roku 1974.

- Navrhovateľ nesúhlasí s postupom podľa zákona, ktorý by viedol k neúmernému a zbytočnému zaťaženiu navrhovateľa a znemožnil by vykonávanie banskej činnosti na ďalšie obdobie.
- Ťažbou do 100 000 t v porovnaní s minulosťou sa výrazne zníži zaťaženie životného prostredia.
- Navrhovateľ zdôrazňuje záujem riešiť strety záujmov a vyhovieť podmienkam, ktoré budú uvedené v povolení navrhovanej činnosti, čo prezentoval na stretnutí 16.06.2015.
- Na záver uviedol, že sa jedná o pokračovanie banskej činnosti a nie o otvorenie novej prevádzky, čo podstatne vplýva na rozsah posudzovanej činnosti.
- Zo záverov hlukovej štúdie vypracovanej pre posúdenia vplyvu ťažobnej činnosti v lome a vplyvu dopravy vyťaženého materiálu vyplýva, že pre samotnú *ťažobnú činnosť* ani jednom zadanom výpočtovom bode na okraji obývaného územia obce nie sú prekročené prípustné hodnoty pre referenčný časový interval deň, vypočítané hodnoty sú výrazne podlimitné. Prognóza vývoja *dopravy*, ktorá bude zabezpečovaná nákladnými automobilmi v počte 32 za deň vyplýva, že v bezprostrednej blízkosti cestnej komunikácie dôjde k nárastu hlukového zaťaženia o 1,2 až 2,4 dB, kde sa nepriaznivo prejavuje charakter zástavby obce Rakša pozdĺž hlavnej cesty, kde sa prvá línia nachádza iba 3-4 m od okraja vozovky. Už v súčasnosti dochádza k prekročeniu prípustnej hodnoty hluku pre kategóriu územia II., pre ktorú platia prísnejšie limity počas dennej doby do 50 dB. Vo vzdialenosti 8m sa súčasná hluková záťaž pohybuje a hranici limitu, v prípade prevádzky lomu dochádza aj tu k prekročeniu prípustnej hodnoty hluku pre kategóriu územia II. Pre interpretáciu výsledkov vo vzťahu k prípustným hodnotám hluku v danom prípade má rozhodujúci význam zakategorizovanie územia podľa tabuľky č. 1 vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. V prípade zaradenia územia do kategórie III, by prípustné hodnoty hluku prekročené neboli ani v súčasnom stave ani pri prevádzke lomu. O zaradenie územia do príslušnej kategórie v zmysle tabuľky č. 1 rozhoduje v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov príslušný úrad verejného zdravia.
- Pri riešení rozptylovej štúdie bol zvolený konzervatívny prístup, pri ktorom sa uvažovalo, vždy s najnepriaznivejšími okolnosťami. Výsledky modelového výpočtu preukázali, že príspevky hodnotených základných znečisťujúcich látok k znečisťovaniu ovzdušia od posudzovanej technológie budú v obytnej zóne spĺňať limitné hodnoty stanovené vyhláškou MŽP SR č. 360/2010 Z .z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov. Prípustné hodnoty koncentrácii znečisťujúcich látok v obytnej zóne nebudú prekročené ani po pripočítaní uvažovaných hodnôt regionálneho pozadia. Podstatný podiel na celkovej emisii TZL bude mať sekundárna prašnosť vznikajúca vírením prachu z povrchu mechanizmami a nákladnými vozidlami, ktoré bude možné zmierniť vhodnými organizačnými a technickými opatreniami. Vplyv dopravy vzhľadom na pomerne nízku dopravnú intenzitu z hľadiska tvorby emisií hodnotiť ako málo významný.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine, Kuzmányho 27, 036 80 Martin list č. PPL 2015/008162 zo dňa 23.12.2015 vo svojom stanovisku zhrnul svoje vydané stanoviská k predmetnej navrhovanej činnosti a uvádza:

- Posudzovať navrhovanú činnosť podľa zákona.
- Dodržať a v plnom rozsahu uplatniť podmienky rozhodnutia MŽP SR č. 5394/2015-3.4/jm zo dňa 30.06.2015.

- Doplniť všetky relevantné údaje/podmienky/pripomienky podľa ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z a súvisiacej platnej legislatívy v súlade s odborným stanoviskom RUVZ č. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015 – body A); B); C); a D) v celom rozsahu.

Dňa 16.02.2015 MŽP SR listom č. 2105/2016 – 3.4/jm požiadalo o vyjadrenie k doplňujúcim doručeným podkladom od navrhovateľa. K podkladom sa vyjadrili nasledujúce subjekty nasledovne:

Obecný úrad Rakša, Rakša 81, 039 01 Turčianske Teplice, list č. 33/2016 zo dňa 07.03.2016 stále ďalej trvajú na svojom odmietavom stanovisku dobývaniu v DP Rakša a dopĺňa ho o nasledovné:

- Obec už od roku 1974 namietala voči navrhovanej činnosti najmä pre problémy v hlučnosti, prašnosti ale hlavne bezpečnosti prepravy cez obec.
- V predchádzajúcom období sa preprava riešila vozidlami o 9 ton a nosnosti 8 ton a teraz je uvažovaná o hmotnosti 20 ton a nosnosti 25 ton, čo je spolu 45 ton a tým sa tri krát zvýši zaťaženie cesty III/2184, ktorá je už teraz narušená.
- V dopravnej štúdii je riešené dopravné napojenie kameňolomu, ale nikde nenašli posúdenie skutočného stavu cesty III/2184 (pôvodne III/065046) na ktorej došlo v roku 2015 k podmytiu cesty v dĺžke asi 100 m a odtrhnutiu krajných častí vozovky.
- V dobe určenia DP bol dolomitový vápenec určený na vsádzku do vysokých pecí a bolo ho možné považovať za strategickú surovinu, po zmenne technológie sa už surovina z DP Rakša na tento účel nepoužíva a domnievajú sa, že nie je možné ju považovať za strategickú surovinu. Nevidia dôvod na obnovenie ťažby.
- Žiadajú aby sa k predmetnej veci vyjadrilo aj mesto Turčianske Teplice, keďže doprava má byť smerovaná aj cez jeho mestskú časť *(mesto Turčianske Teplice bolo v rámci konania oslovené ale do dnešného dňa nebolo na MŽP SR doručené žiadne stanovisko).*
- Navrhovateľ namieta obmedzenie ústavného práva podnikať, obec Rakša žiada pre svojich obyvateľov dodržanie ústavného práva na nezávadné životné prostredie a trvajú na tom aby sa navrhovaná činnosť posudzovala podľa zákona.

Radoslav Petrovič, Slobody 322/3, 039 01 Turčianske Teplice – predseda petičného výboru, list zo dňa 07.03.2016 naďalej nesúhlasia s povolením banskej činnosti a s prevozom vyťaženého materiálu po komunikácii III/06546 a ďalej uvádza:

- Vzhľadom na to, že platnosť povolenej banskej činnosti skončilo 31.12.2010, nemôže sa jednať o pokračovanie už povolenej banskej činnosti.
- Aj napriek mnohým opodstatneným sťažnostiam a skutočnosti, že DP Rakša je priamo na hranici dvoch naturovských území a NP Veľká Fatra do dnešného dňa neboli vypracované žiadne štúdie dopadu na kvalitu života obyvateľov a vplyvov na životné prostredie.
- Doručené Dopravná štúdia nezohľadňuje skutočný technický stav mostov a komunikácie III/06564.Samotné teleso komunikácie je v súčasnej dobe na viacerých miestach viditeľne poškodené – prepadajúce sa krajnice, rozpadávajúce sa mostné pätky. Žiadajú vypracovanie posudku technického stavu komunikácie.

Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, list č. OU-MT-OCDPK-2016/004234 zo dňa 02.03.2016 nemá zásadné pripomienky k dopravnej štúdii, má však za to, že stav povrchu cesty III/2184 ktorej súčasťou sú dva mosty by vyžadoval zhodnotenie prevádzkovej spôsobilosti, prevádzkovej výkonnosti a únosnosti v zmysle technických podmienok nakoľko dôjde k navýšeniu nákladnej dopravy na predmetnej komunikácii.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine, Kuzmányho 27, 036 80 Martin list č. PPL 2016/00679 zo dňa 07.03.2016 podrobne analyzuje priebeh procesu, zo stanoviská vyberáme:

- Nie je celkom jasné, či a v akom rozsahu si navrhovateľ uvedomuje, prečo a za akým účelom sa vykonáva hodnotenie EIA a hodnotenie posúdenia vplyvov na verejné zdravie tzv. HIA. Najmä fakty, že pokiaľ ide o prevádzku/činnosť, ktorá nebola predtým posúdená, má sa za to, že je nová a ako taká sa posudzovať musí. Takže z hľadiska ochrany životného prostredia, ako aj z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov a verejného zdravotníctva.
- V náväznosti na predchádzajúce a najmä na ustanovenia § 52 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. fyzické osoby podnikatelia a právnické osoby sú povinné o.i.: ...predkladať opatrenia a návrhy uvedené v § 13 na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva a do času kladného posúdenia zdržať sa vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností, zabezpečiť hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia alebo hodnotenie vplyvov na verejné zdravie... Vykonávaná činnosť nebola príslušným orgánom verejného zdravotníctva posúdená, nebolo vydané záväzné stanovisko k umiestneniu stavby, kolaudácii stavby, uvedenie priestorov do prevádzky – preto uvedená prevádzka a činnosti v nej vykonávané sú nové bez ohľadu na akékoľvek iné stanoviská. Okrem toho orgány oprávnené podľa osobitných predpisov rozhodnúť vo veciach, ktoré posudzuje príslušný orgán verejného zdravotníctva z hľadiska ich možného negatívneho vplyvu na verejné zdravie, rozhodnú až po vydaní kladného záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva.
- Nie je povinnosťou obyvateľov uvádzať zdôvodnenia, je povinnosťou budúceho prevádzkovateľa, aby zdôvodnil podmienky prevádzky a následky, ktoré prípadne môže vykonávanie uvažovanej činnosti na životné prostredie, zdravie obyvateľov a jednotlivé determinanty zdravia mať. Predpokladom vykonávania akýchkoľvek činností v konkrétnom prostredí, je pre seriózneho podnikateľa oboznámenie sa s podmienkami, ktoré pre dané územie platia a prispôsobenie sa týmto podmienkam. Ekonomické záujmy úzkej skupiny osôb nemôžu v nijakom prípade byť nadradené požiadavke na zhodnotenie možných vplyvov na životné prostredie, zdravie obyvateľov a verejné zdravie ako celok. V súlade s uvedenými podmienkami sa plánuje aj rozvoj obcí a miest, takže poradie je opačné – využívanie napr. ložiska sa musí diať v súlade s plánovaním a odôvodnenými požiadavkami obce ako nositeľa základných podmienok v ochrane životného prostredia a riešenia ochrany a podpory zdravia obyvateľstva.
- Ostáva v plnom rozsahu v platnosti Odborné stanovisko RÚVZ so sídlom v Martine „Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v DP Rakša"- zaslanie podkladov rozhodnutia, č.: PPL 2015/008162 zo dňa : 23.12.2015, v ktorom RÚVZ so sídlom v Martine požaduje:

A) Posudzovať „Návrh plánu otvárky, prípravy a dobývania v DP Rakša" podľa zákona
B) Dodržať a v plnom rozsahu uplatniť pre žiadateľa podmienky z rozhodnutia MŽP SR odboru environmentálneho posudzovania č. 5394/2015-3.4/jm zo dňa 30.06.2015, najmä tie, ktoré sú uvedené v texte tohto stanoviska.
C) Doplniť všetky relevantné údaje/podmienky/pripomienky podľa ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. a súvisiacej platnej legislatívy SR najmä v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva v súlade s odborným stanoviskom RÚVZ so sídlom v Martine č. PPL 2015/00880 zo dňa 29.04.2015 – body A); B); C); D) v celom rozsahu.

- K predloženej hlukovej štúdii RUVZ uviedlo, že posudzované územie je kategórii II., kde platia prísnejšie limity.

Dňa 22.04.2016 MŽP SR zaslalo účastníkom konania podklady rozhodnutia, ku ktorý sa navrhovateľ vyjadril listom zo dňa 11.05.2016 nasledovne:

- Navrhovateľ odmieta všetky výhrady voči pokračovaniu v navrhovanej činnosti prezentované v doručených vyjadreniach a stanoviskách a ako už uviedol v predchádzajúcich stanoviskách v danom prípade nie je legitímny dôvod na posudzovanie podľa zákona.
- Dáva do pozornosti, že sa jedná o podlimitnú činnosť z pohľadu zákona, jedná sa o pokračovanie banskej činnosti a ťažba bude realizovaná iba 10 rokov. Ďalej, že pri obavách obyvateľov zohľadnilo MŽP SR aj verejný záujem na dobývaní výhradného ložiska nerastných surovín a práva a povinnosti navrhovateľa ako držiteľa banského oprávnenia vyplývajúceho zo zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využívaní nerastného bohatstva (banský zákon).
- Navrhovateľ je pripravený riešiť strety záujmov a vyhovieť podmienkam povolenia ťažby stanoveným v konaní podľa banského zákona.
- Navrhovateľ zabezpečil tri štúdie (hlukovú, rozptylovú a dopravnú), ktoré potvrdzujú skutočnosť, že nie je potrebné posudzovanie podľa zákona.

MŽP SR pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť, ktorá je zaraditeľná podľa prílohy č. 8 zákona o posudzovaní, ale svojimi parametrami nedosahuje limit pre povinné hodnotenia ani pre zisťovacie konanie použilo primerane kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 10 zákona (transpozícia prílohy č. III Smernice 92/2011/EC), pričom prihliadalo aj na doručené stanoviská, vyjadrenia navrhovateľa, predloženú hlukovú, rozptylovú a dopravnú štúdiu, pracovného stretnutia konaného a tvaromiestnej obhliadky lokality uskutočnenej za účasti navrhovateľa dňa 16.06.2015.

V tomto prípade, tak ako aj navrhovateľ uviedol vo svojom rozklade ide síce o pokračovanie banskej činnosti, pre ktorú už bolo vydané povolenie v minulosti a navrhovateľ žiadal o jeho predĺženie dňa 29.09.2010. Konanie vo veci povolenia banskej činnosti v DP Rakša bolo rozhodnutím OBU v Banskej Bystrici zo dňa 01.06.2011 prerušené s lehotou na doplnenie podania. Rozhodnutím zo dňa 16.01.2012 bolo konanie zastavené. MŽP SR má za to, že organizácia – navrhovateľ bude žiadať o **nové povolenie**. Vzhľadom na neexistenciu platného povolenia na lokalite už od roku 2010 neprebieha žiadna ťažobná činnosť a obyvatelia si už od banskej činnosti odvykli. Zároveň je možné, že sa v priestore lomu mohli vyskytnúť nové biotopy, ktoré sú chránené osobitnými predpismi napr. rastliny alebo živočíchy, ktoré vyhľadávajú opustené banské diela. Preto pre posúdenie

predpokladaných vplyvov na životné prostredie je nulový variant ten, ktorý by nastal, keby sa navrhovaná činnosť neuskutočnila, čo znamená na lokalite by sa nevykonávala žiadna banská činnosť. Vzhľadom najvyššie uvedené skutočnosti nebolo možné prihliadať na stanoviská dotknutých orgánov, ktoré navrhovateľ predložil so svojim prvým stanoviskom alebo ich aktuálnosť je diskutabilná. Predložené stanoviská boli z roku 2010, 2011.

Na MŽP SR zaslalo dňa 22.11.2010 odpoveď pre navrhovateľa č. 10174/2010-3.4/jm k žiadosti o vyjadrenie k dlhodobo vykonávanej banskej činnosti v DP Rakša. Podľa údajov v žiadosti bola plánovaná ročná ťažba 250 000t a MŽP SR vo svojej odpovedi uviedlo, že pre takto navrhovanú činnosť je potrebné predložiť na MŽP SR oznámenie o zmene navrhovanej činnosti podľa prílohy č. 8a zákona. Na základe vyššie uvedeného sa domnievame, že stanoviská dotknutých orgánov z roku 2010 a 2011 sú irelevantné lebo sa pravdepodobne vzťahovali k inak navrhovanej činnosti s inými parametrami. V tomto prípade MŽP SR uvažovalo so zmenou činnosti, lebo išlo o povolenie kontinuálne vykonávanej činnosti

Podľa predloženého POPD plánuje navrhovateľ vykonávať navrhovanú činnosť na ploche 4,99 ha s ročnou ťažbou do 100 000t, pričom navrhovaná činnosť je tesne pod hranicou limitov pre vykonanie zisťovacieho konania.

MŽP SR v tomto prípade považuje, vzhľadom na to, že budú dotknuté záujmy ochrany verejného zdravia RUVZ za dotknutý orgán. V konaní o podnete nie je podľa zákona definovaný okruh dotknutý orgánov a je na úvahe správneho orgánu koho v konaní osloví. Pri určení dotknutých orgánov sa vychádza najmä z charakteru a možných predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti.

Predložená rozptylová štúdia nepotvrdila obavy obyvateľov z možného vplyvu na emisnú situáciu v území, navrhovaná činnosť spĺňa limity stanovené vyhláškou MŽP SR č. 360/2010 Z .z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov.

Predložená dopravná štúdia potvrdila, že napojenie cesty III/2184 na cestu I/65 kapacitne vyhovuje požiadavkám vyvolaným navrhovanou činnosťou aj v časovom horizonte do roku 2036.

Avšak z výsledkov hlukovej štúdie vyplýva, že hlukové pomery v okolí cesty III/2184 už v súčasnosti **nespĺňajú limity** podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z a pri navýšení dopravy spôsobenej odvážaním vyťaženej suroviny z lokality budú prekročené limity ešte viac. Diskutabilné bolo zaradenie územia do kategórie II. alebo III. podľa vyhlášky č. 549/2007, ale ako vyplýva zo stanoviska kompetentného orgánu (RUVZ) podľa zákona č. 355/2007 Z. z. územie obce Rakša cez ktorú sa plánuje prepravovať surovina je v zaradené v kategórii II. Počas procesu posudzovania bude potrebné hľadať iné alternatívy prepravy suroviny k odberateľom.

Predložené vyjadrenia navrhovateľa ani **nepotvrdili prevádzkovú spôsobilosť, prevádzkovú výkonnosť a únosnosť v zmysle technických podmienok cesty III/2184,** ktorá je už v súčasnej dobe poškodená a ani bezpečnosť premávky cez obec. Ďalej **neboli splnené požiadavky RUVZ,** ktoré vo svojich stanoviská uviedlo viaceré požiadavky na posudzovanie navrhovanej činnosti a to najmä vypracovanie posúdenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) vypracovane odborne spôsobilou osobou v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

Navrhovateľ **nepredložil/nenavrhol žiaden spôsob rekultivácie územia** v už vyťažených priestoroch, ako to požadovala vo svojom stanovisku obec Rakša čo pripúšťa aj zákon o posudzovaní.

Vzhľadom na vysokú zraniteľnosť dotknutého územia rozhodlo MŽP SR o ďalšom posudzovaní tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Upozorňujeme, že proces posudzovania slúži na vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie a nie je povoľovacím konaním. Povoľovanie ťažobnej činnosti je plne v kompetencii povoľovacieho orgánu – Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici. Výsledkom procesu posudzovania je súhlas alebo nesúhlas s navrhovanou činnosťou, a najmä stanovenie podmienok za akých je možné navrhovanú činnosť povoliť.

Z výsledkov konania o podnete a na základe vyššie uvedených skutočností k navrhovanej činnosti vyplynuli niektoré konkrétne požiadavky, ktoré bude potrebné zohľadniť v procese posudzovania navrhovanej činnosti.

P O U Č E N I E

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 ods.1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov na MŽP SR v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa piatej časti Druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru

Doručuje sa:

1. **JIVA-TRADE Rakša s.r.o.,** Š. Moyzesa 2700/22, 926 01 Sereď
2. **Okresný úrad Turčianske Teplice**, Odbor starostlivosti o životné prostredie, ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
3. **Obecný úrad Rakša**, Rakša 81, 039 01 Turčianske Teplice
4. **Radoslav Petrovič,** Slobody 322/3, 039 01 Turčianske Teplice
5. **Mestský úrad Turčianske Teplice**, Partizánska 413/1, 039 01 Turčianske Teplice
6. **Úrad žilinského samosprávneho kraja,** Komenského 2622/48, 010 01 Žilina
7. **Okresný úrad Martin,** Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin
8. **Okresný úrad Martin,** Pozemkový a lesný odbor, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin
9. **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine,** Kuzmányho 27, 036 80 Martin
10. **Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici**, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica
11. **Okresný úrad Banská Bystrica,** Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica